College aantekeningen - Vevonos 2026 - 2027

Fiscaal Ondernemingsrecht voor Notariëlen

Week 1

Dit uittreksel is eigendom van Vevonos. Ondanks zorgvuldige controle is Vevonos niet aansprakelijk voor de inhoud van dit uittreksel. Verspreiding zonder uitdrukkelijke toestemming van Vevonos is niet toegestaan.

HOUTHOFF
HOOFDSPONSOR
nysingh

Hoorcollege Fiscaal Ondernemingsrecht

Week 1A: Vpb-winst & Deelnemingsvrijstelling 31-08-2026

Subjectieve belastingplicht

Wie is er subjectief belastingplicht voor de VPB: wie moet er VPB betalen?
Art. 1: VPB wordt geheven van de lichamen genoemd in art. 2 en art. 3 Wet VPB 1969. Er is geen definitie van het begrip 'lichaam' in de VPB te vinden.

- Rechtsvormen genoemd in art. 2 en 3 Wet VPB 1969: art. 2 en 3 geven rechtsvormen aan die als lichamen worden beschouwd. Ze zijn subjectief belastingplichtig. Het enkel hebben van een bepaalde rechtsvorm maakt dat jij al dan niet onderworpen bent aan de VPB.
- <u>VOF, maatschap en commanditaire vennootschap niet.</u> Dit zijn wel vennootschappen, maar geen lichamen die zijn onderworpen aan de VPB, omdat ze niet zijn opgenomen in art. 2 en 3. In plaats daarvan wordt de winst die de ondernemer hier behaalt rechtstreeks bij de ondernemer belast.

Dus alleen de lichamen die in art. 2 en art. 3 staan, zijn onderworpen aan VPB.

I. Binnenlandse belastingplichtige lichamen
- art. 2 Wet VPB ziet hierop en worden hierin opgesomd
- deze lichamen zijn gevestigd in Nederland
- lichamen worden belast voor hun wereldinkomen.

Als er sprake is van een BV (art. 2 lid 1 sub a), die is gevestigd in NL, dan wordt deze naar de Nederlandse VPB belast voor zijn gehele wereldinkomen. Dus ook de winst die hij behaalt in het buitenland (VS, China, etc.).

II. Buitenlandse belastingplichtige lichamen (gaan wij niet op in tijdens dit vak)
- art. 3 Wet VPB ziet hierop en worden hierin opgesomd
- niet gevestigd in Nederland
- heffing wordt beperkt tot Nederlands inkomen over de winst die hij behaalt met Nederlandse activiteiten.

Binnenlandse belastingplicht (art. 2)

Gevestigd in Nederland; wanneer voor de wet gevestigd in Nederland?

- <u>art. 4 AWR: vestigingsplaats wordt bepaald aan de hand van de feitelijke omstandigheden</u>
  - plaats van feitelijke leiding (bestuur of andere beleidsbepaler)
  - BNB 1993/193: vennootschap is daar gevestigd van waaruit feitelijk leiding wordt gegeven aan de vennootschap. Dus daar waar feitelijk het formeel bevoegde bestuur de kernbeslissing neemt omtrent het beleid van een lichaam.

dirkzwager legal & tax
westvaer notarissen

- art. 2, lid 5 VPB (fictie)
  Naar Nederlands recht opgerichte lichamen worden geacht altijd in Nederland te zijn gevestigd. Dus stel: de BV is in Nederland gevestigd, maar je komt in Leer bij elkaar om te beslissen. In dat geval voldoe je niet aan art. 4 AWR, maar omdat de BV naar Nederlands recht is opgericht, geldt de fictie en is de BV in Nederland gevestigd door de wettelijke fictie. In dat geval valt de BV onder art. 2 VPB.
    - geldt voor naar NL-recht opgerichte lichamen
    - geen onbeperkte toepassing

  Wij hebben het alleen over naar Nederlands recht opgerichte rechtsvormen.

- Lichamen:
  Als een lichaam in NL is gevestigd, kan hij onder art. 2 vallen, mits het daar expliciet is opgenomen. Limitatieve opsomming.
    - NV en BV (art. 2, lid 1, onderdeel a, VPB): naar Nederlands recht opgericht
    - Daarmee vergelijkbare buitenlandse rechtsvormen (art. 1a, lid 1, VPB)

  Ook buitenlandse rechtsvormen die vergelijkbaar zijn met onze BV of NV vallen onder art. 2 lid 1 sub a VPB en dus onder NL recht. Bijv. de Duitse GmbH. Voor een buitenlandse rechtsvorm geldt de fictie niet, dus de kernbeslissingen van het buitenlandse bedrijf moeten wel in NL worden genomen (de vestigingsplaats moet in NL zijn).
    - art. 2, lid 6 VPB:
      - Ondernemingsfictie: worden geacht een onderneming te zijn.
      - Het gehele vermogen van een BV en NV als ondernemingsvermogen: door art. 2 lid 6 valt de winst of verlies van de BV per definitie binnen het bereik van de VPB.
      - Dezelfde onderneming: als de BV een schaatsfabriek en een koekjesfabriek heeft, dan worden beide activiteiten beschouwd als één activiteit.
      - Vermogensetikettering: voor NV en BV hoeft dit niet, want door art. 2 lid 6 is al het vermogen ondernemingsvermogen.
    - Verenigingen en stichtingen staan niet in art. 2 lid 6 (art. 2, lid 1, onderdeel e en lid 8, VPB en art. 4 VPB). De ondernemingsfictie geldt niet voor hen. Ze zijn alleen aan de VPB onderworpen indien en voor zover zij een onderneming drijven. Maken zij winst uit een activiteit die als onderneming wordt beschouwd, dan is deze winst belast met VPB. Anders niet.
      - Drie opties: vereniging drijft in het geheel geen onderneming (niet onderworpen aan vpb), vereniging drijft alleen een onderneming (wel onderworpen aan vpb) of allebei (onderscheid tussen activiteiten maken).

Buitenlandse belastingplicht (art. 3)

- Lichamen
  - Niet in Nederland gevestigde (niet naar Nederlands recht opgericht) lichamen
  - Nederlands inkomen in de zin van hoofdstuk III Wet VPB:
    - Winst uit Nederlandse onderneming (vaste inrichting)
    - Inkomen uit een Nederlands aanmerkelijk belang (alleen in misbruiksituaties)

Subjectieve vrijstellingen

Zijn er uitzonderingen, waardoor het lichaam toch niet onderworpen is aan de vpb?

- In art. 5, 6, 6a en 6b VPB staan de uitzonderingen opgesomd.
- Bijvoorbeeld stichtingen en verenigingen met een jaarlijks kleine winst (art. 6 VPB).
- Art. 6: verenigingen en stichtingen die culturele instelling zijn, mits de winst in een jaar niet hoger is dan €15.000 of, samen met de vier voorgaande jaren, niet hoger dan €75.000, dan geen vpb verschuldigd (mits voldaan aan de bovenstaande vereisten).

Bij vereniging of stichting kijken of het een onderneming is. Dat is zo, mits is voldaan aan de materiële vereisten.

<u>Onderneming:</u>

a. Duurzaam organisatie van kapitaal en arbeid, en;
b. Deelname aan economisch verkeer, en;
c. Winstoogmerk.

Of sprake is van een onderneming moet door de inspecteur aannemelijk worden gemaakt. Soms is het lastig om het winstoogmerk aannemelijk te maken. Art. 4 onder a VPB: als een vereniging of stichting in concurrentie treedt met IB ondernemers, dan geldt die activiteit fictief als onderneming. Als dit aannemelijk is gemaakt, dan is er sprake van een onderneming en is aan het winstoogmerk voldaan. Als ook aan de andere twee vereisten voor een onderneming is voldaan, dan is de winst belastbaar voor de VPB.

Emigratie

De kernbeslissingen worden eerst genomen in NL en dan in een ander land = emigratie. Het enige criterium is dat de feitelijke leiding in het buitenland plaatsvindt (goederen hoeven niet over te gaan).

- BV emigreert, 3 opties:
  1. **Naar verdragsland (land waarmee wij een belastingverdrag hebben):** BV moet afrekenen op grond van art. 15c over alle meerwaarde die onderneming heeft (stille reserves, fiscale reserves en goodwill). Je hoeft niet af te rekenen over alle meerwaarden, maar alleen over de meerwaarden waar Nederland
  2. belasting over kan heffen. Dus als een machine in NL blijft, dan niet belasten. Alleen afrekenen over bestanddelen die mee de grens over gaan.
     - Stille reserves: een machine staat voor 100 op balans, maar de WEV is 500. De stille reserve bedraagt 400 (hierover afrekenen)
     - Fiscale reserve: herinvesteringsreserve en egalisatiereserve
     - Goodwill: zelfgekweekte goodwill.
  3. **Naar derde land (land waarmee wij geen belastingverdrag hebben):** niet afrekenen. De BV blijft binnenlands belastingplichtig; zie de fictie in art. 2 lid 5 VPB. Dus de BV blijft onderworpen aan de Nederlandse VPB voor wereldinkomen.
  4. **Naar vreemd recht opgericht lichaam emigreert:** afrekenen 15c (altijd). Bijvoorbeeld: een Duitse GmbH heeft een vestigingsplaats in Groningen en beslissingen worden in Duitsland genomen. Er moet altijd afgerekend worden, ongeacht of wij er wel of geen belastingverdrag mee hebben.
- Let op: art. 25b IW 1990 uitstel van betaling bij emigratie binnen EU/EER.
  Stel: een BV emigreert naar (verdragsland) Duitsland. Dan moet je afrekenen, maar je hebt <u>wel</u> recht op uitstel van betaling. Het bedrag van de belastingschuld staat vast, maar je hoeft het niet meteen te betalen. Duitsland valt onder de EU/EER, waardoor wel uitstel van betaling mogelijk is.
  Stel: een BV emigreert naar (verdragsland) Amerika. Dan moet je ook afrekenen, maar Amerika ligt niet binnen EU/EER. Er is dan <u>geen</u> recht op uitstel van betaling.

Objectieve belastingplicht

Waarover moet VPB worden betaald door het lichaam?

- Binnenlandse belastingplichtigen
  Winst in enge zin = opbrengsten minus kosten (RR) <u>of</u> winst berekend via vermogensvergelijking (eindvermogen – beginvermogen + onttrekkingen – kapitaalstortingen)

Winst

Winst van BV-ondernemers is gelijk aan de winst van IB-ondernemers. De VPB heeft dus geen eigen winstbegrip.

- Winstbegrip ontleend aan de Wet IB 2001 (i.h.b. art. 8, lid 1 en 2, Wet VPB 1969)
- Uitschakelen kapitaalverkeer met de aandeelhouder (art. 8, lid 1, Wet VPB 1969 en art. 3.8, Wet IB 2001)

- Kapitaalverkeer met de aandeelhouder
  - Kapitaalstorting: aandeelhouder stort kapitaal in zijn BV. De BV wordt rijker, maar die storting vormt geen winst en er hoeft hier dus geen VPB over betaald te worden, omdat BV's alleen VPB hoeven te betalen over winst. Winst is alleen datgene wat wordt verdiend en kwijtgeraakt met het drijven van de onderneming. Alle situaties waarin een BV rijker of armer wordt door het kapitaalverkeer met de aandeelhouder blijven <u>buiten</u> de winstsfeer. Alle kapitaalstortingen maken de BV wel rijker, maar er hoeft geen belasting over te worden betaald.
  - Winstuitdeling: hoofdvorm van onttrekking. Onttrekkingen zijn niet aftrekbaar van de winst.
  - Noch de storting, noch de uitdeling dragen bij aan de winst (storting is geen winst; uitdeling is niet aftrekbaar)

★ <u>Stortingen en onttrekkingen beïnvloeden de winst van een BV niet!</u>

- Vermogensverstrekking aan een VPB-lichaam, verschillende soorten:
  a. Kapitaal in civielrechtelijke zin; formeel kapitaal (nominaal gestort kapitaal en agio)
  b. Informeel kapitaal: hier vallen een aantal leningen onder die de aandeelhouder verstrekt aan zijn BV.
     Inclusief de volgende 'hybride' leningen (fiscaal kapitaal): worden geherkwalificeerd tot eigen vermogen. Als aandeelhouder een van deze leningen verstrekt, dan vormt die verstrekking een informele kapitaalstorting van 1 miljoen.
     - Schijnlening
     - Bodemloze-putlening
     - Deelnemerschapslening

Kapitaal is storting van eigen vermogen van aandeelhouder in zijn BV. Elke euro die als formeel of informeel kapitaal in BV wordt gestopt, is onbelast voor de BV.
Situatie waarin de BV rijker wordt, maar er toch geen winst ontstaat (en er hoeft dus geen vpb te worden betaald).

Vermogensverstrekking (relevantie onderscheid tussen kapitaal en lening)
Fiscaal kapitaal = vergoeding over kapitaal (dividend) niet aftrekbaar bij D (BV) en veelal niet belast bij M (aandeelhouder). Als de aandeelhouder aandelen heeft, dan kan deze daar dividend op ontvangen. De dividenduitkering is niet aftrekbaar van de winst van de BV. Dit vormt een onttrekking.
Lening = vergoeding over schuld (rente) is in beginsel aftrekbaar bij D en belast bij M. Deze wordt anders behandeld dan fiscaal kapitaal.

- Afwaardering deelneming (kapitaalverstrekking) bij M vaak niet aftrekbaar in de VPB-sfeer
- Afwaardering vordering uit hoofde van de lening bij M aftrekbaar in de VPB-sfeer (behoudens ODR-leningen)

Kapitaal = eigen vermogen
Lening = vreemd vermogen
→ De vergoeding op eigen vermogen is niet aftrekbaar. De vergoeding op vreemd vermogen is wel aftrekbaar.

Kapitaal

Kenmerken informeel kapitaal

a. Inbreng van kapitaal zonder dat er sprake is van een storting op aandelen. De BV wordt rijker als gevolg van handelen van een aandeelhouder, zonder dat er sprake is van een emissie;
b. Bevoordeling (storting) door de aandeelhouder als zodanig (door een derde mag niet);
c. Bewustheid bij aandeelhouder en vennootschap van deze inbreng;
d. Inbreng in de vermogenssfeer of kosten/batensfeer.

→ Buiten emissie worden voordelen door de aandeelhouder in de BV gestort. Dit maakt de BV rijker, maar er is geen VPB verschuldigd.

Informeel kapitaal in de vermogenssfeer = inbreng van geld of goederen
<u>Voorbeeld: moeder-BV verkoopt een machine aan dochter-BV voor de boekwaarde van 50; WEV is 200)</u>
Aandeelhouder stort voordeel in BV zonder dat er sprake is van een emissie = informele kapitaalstorting van 150. Dit maakt D rijker, maar is niet belast bij D, want het geld is afkomstig van de aandeelhouder als zodanig. D mag het activeren op de marktwaarde, ook al heeft ze dat niet betaald. Ook mag D op dit bedrag afschrijven.

- D activeert tegen 200 (en schrijft daarover af)
- Voordeel 150 niet belast bij D
- M wordt belast voor 150 boekwinst
- M boekt deelneming op met 150

→ Elke euro aan informeel kapitaal boek je op bij de kostprijs van de deelneming van de moeder in de dochter.
→ Onzakelijke transactie wordt verzakelijkt. Voor de belastingheffing wordt gedaan alsof er zakelijk is gehandeld.

Informeel kapitaal in de kosten/batensfeer = niet bedingen van rente door M of huur of een te lage vergoeding bedongen door M. M verstrekt een renteloze lening aan D, terwijl M aan een derde wel de marktrente had gevraagd. Er is geen sprake van een emissie.
Voorbeeld: M leent geld uit aan D en vraagt 1.000 rente. Een zakelijke rente zou 5.000 zijn

- Gevolg: M wordt belast voor 5.000 rente en D kan 5.000 rente (behoudens renteaftrekbeperkingen) aftrekken.
- M boekt deelneming in D op met 4.000

→ Dochter mag 5.000 aftrekken en moeder wordt belast voor 5.000. Want dit was bij een zakelijke transactie ook zo geweest. De bevoordeling is de informele kapitaalstorting: 4.000. Dochter bespaart zich kosten die zij bij zakelijke kosten wel had gehad en moeder derft baten die zij in zakelijke transactie wel had gehad (Zweedse grootmoeder arrest).

Leningen

- Hoofdregel: een civielrechtelijke lening is fiscaal ook een lening ((NTFR 2006/1320, V-N 2006/47.21): er is een terugbetalingsverplichting.
- Als een moeder geld heeft verstrekt aan haar dochter dan, moet je bepalen of dat eigen of vreemd vermogen is. Hoofdregel: als er een terugbetalingsverplichting is, dan is er civiel en fiscaal sprake van een geldlening (= dus als vreemd vermogen). De dochter kan de vergoeding over de lening (rentekosten) aftrekken.

- Uitzondering hoofdregel: leningen worden fiscaal in drie gevallen aangemerkt als kapitaalverstrekking (informeel kapitaal; hybride leningen). Civielrechtelijk is dit een lening, maar fiscaal worden deze leningen geherkwalificeerd als eigen vermogen. Dat is het geval bij deze drie leningen:
  - Schijnlening
  - Bodemlozeputlening
  - Deelnemerschapslening

→ Civieljuridische rente is dividend en dus niet aftrekbaar.
→ Rente die de dochter betaalt uit hoofde van deze lening is bij de dochter niet aftrekbaar en is bij de moeder bijna altijd onbelast vanwege de deelnemingsvrijstelling.

→ Niet een van deze drie leningen? Dan is het dus een lening (vreemd vermogen), waarbij de rente in aftrek komt.

- Hoofdregel-leningen:
  - Onzakelijke leningen (ODR-leningen)
  - Zakelijke of zakelijk te maken leningen (OR-leningen)
    - Dit type lening is voor de vpb een ‘echte’ leningen en de vergoeding is dus rente die in aftrek komt van de winst van de dochter en wordt belast bij de moeder.

Lening als informeel kapitaal

Deze leningen worden voor de VPB beschouwd als eigen vermogen, dus als de dochter hier een vergoeding over betaalt, dan geldt deze als dividend en is deze niet aftrekbaar van de winst van de dochter en bij moeder onbelast.
Als 1 van deze 3 leningen wordt verstrekt, is de hoofdsom een informele kapitaalstorting. Het is geen winst, omdat het niet wordt verdiend met het drijven van een onderneming.

a. **Schijnlening** = het oogmerk van partijen is niet een lening te verstrekken, maar een kapitaalverstrekking tot stand te brengen (BNB 1954/357 en BNB 2012/37-39). Partijen zijn dus een kapitaalstorting overeengekomen, maar noemen het een 'lening'. Dit doen ze zodat de fiscus gelooft dat het een lening is, zodat de vergoeding door de dochter afgetrokken kan worden. Maar dit is niet nodig, want deze lening wordt fiscaal geherkwalificeerd tot eigen vermogen. Vergoeding is niet aftrekbaar, want geldt als niet-aftrekbaar dividend.
b. **Bodemlozeputlening** = de aandeelhouder (moeder) verstrekt een lening aan haar vennootschap (dochter) terwijl zij op het moment van het verstrekken van de lening al weet dat het geld niet zal worden terugbetaald (BNB 1988/217). Je stort je geld in een bodemloze put. Waarom verstrek je deze lening? Stel dat jouw dochter schulden heeft aan derden, dan gaat de goede naam van het concern eraan. Om dat te voorkomen gebeurt het wel dat de moeder een lening verstrekt zodat de externe crediteuren afgelost kunnen worden. Als de moeder een lening verstrekt en weet dat het geld niet terugkomt, dan wordt dit fiscaal geherkwalificeerd tot eigen vermogen. Dus als 1 miljoen verstrekt is, dan heeft dit te gelden als informele kapitaalstorting die niet is belast bij de dochter. Wordt er rente betaald, dan heeft deze te gelden als dividend. Deze is niet aftrekbaar bij dochter en bij moeder onbelast.
c. **Deelnemerschapslening** = cumulatieve vereisten:
    1. Vrijwel geheel <u>winstafhankelijke</u> rente
    2. Lening moet zijn <u>achtergesteld</u> bij andere concurrente crediteuren. Alle andere crediteuren gaan voor, de moeder heeft een zwakke positie.
    3. Lening moet een <u>onbepaalde</u> looptijd hebben (inclusief een looptijd van langer dan 50 jaar). Dus niet afgesproken wanneer de lening moet worden terugbetaald. Verstrek je een lening van 60 jaar, dan is aan de laatste vereiste voldaan.

    Niet aan voldaan? Dan geen sprake van deelnemerschapslening.

Is er geen sprake van een van de bovenstaande leningen, dan staat vast dat de geldlening fiscaal een lening is en is de rente aftrekbaar bij de dochter en wordt deze rente belast bij de moeder. Het maakt niet uit of er sprake is van een OR of ODR-lening.

Onzakelijke lening / ODR-lening

Bij deze leningen is er sprake van bepaalde bijzonderheden, die volgen uit het volgende arrest:

HR 25 november 2011-arresten

- Onzakelijke lening is een lening waaraan een onzakelijk debiteurenrisico (ODR) is verbonden; ofwel een derde had de lening niet willen verstrekken tegen een hogere vaste rente.
    - Moeder heeft een lening verstrekt aan dochter en een derde had de lening niet willen verstrekken, ook niet tegen een hogere vaste rente. Blijkbaar is het debiteurenrisico dermate groot dat de bank hier niet aan zou zijn begonnen (want kans op terugbetaling is heel klein). Gevolg van het kwalificeren van een onzakelijke lening is dat de moeder (crediteur) het afwaarderingsverlies niet in aftrek op haar fiscale winst mag brengen.
- Het afwaarderingsverlies op de ODR-lening komt niet in mindering op de winst van de crediteur, zie verschil:
    - Bij 'echte' lening: als de vordering minder waard wordt doordat de dochter insolvent is (niet terug kan betalen) dan mag het afwaarderingsverlies in aftrek worden genomen.
    - Schijnlening, bodemloze putlening, deelnemerschapslening (ODR): het afwaarderingsverlies op deze vordering mag niet in aftrek worden genomen.
- Onzakelijke lening wordt <u>niet</u> als kapitaal aangemerkt (want dat worden alleen de bodemloze put-, deelnemerschaps- en schijnleningen)
- Rente op ODR-lening wordt in principe gesteld op de borgstellingsanaloge rente
    - Borgstelling = rente die de dochter had moeten betalen aan een bank als zij had geleend van een bank onder borgstelling door de moeder.
    - Deze rente is aftrekbaar bij de dochter en belast bij de moeder.
    - Hier is 1 <u>uitzondering</u> op die geldt voor de moeder: als de dochter de rente op een ODR niet meer kan betalen aan de moeder dan hoeft de moeder ook geen rente meer aan te geven. Zolang de rente binnenkomt wordt deze belast, maar wordt er geen rente berekend. Let op: de dochter mag deze nog wel aftrekken.

Verschil tussen ODR-lening en bodemlozeputlening:
Bij een ODR-lening is de kans op niet terugbetaling heel groot, bij een bp-lening is dat ook zo. Het grote verschil is dat er bij een ODR-lening nog een kans is op terugbetaling, maar bij een bp-lening is de kans op terugbetaling 0. Als de kans op terugbetaling 0 is, dan weet je dat het een bodemlozeput-lening is, dan kom je dus niet meer toe aan de ODR-lening.

Zakelijke lening of zakelijk te maken lening

Dit gaat over 'echte' leningen (geen bp-, deelnemerschaps- en schijnlening), geldt wel voor ODR- en OR-leningen.

a. Zakelijke lening: zakelijke rentevergoeding.
   - Bijv: moeder heeft een lening verstrekt aan dochter tegen 5% en de bank had deze lening ook willen verstrekken tegen 5%, dan heb je een lening met een zakelijke rente. Dochter mag deze rente aftrekken en wordt belast bij de moeder.

b. Zakelijk te maken lening: leningen zonder zakelijke rentevergoeding waarbij een derde bereid is de lening tegen een hogere vaste rente te verstrekken = OR-lening
   - Een derde had deze lening ook willen verstrekken maar meer rente had gevraagd. Hiervan is sprake als moeder aan dochter een lening heeft verstrekt tegen 1% rente en de bank had dit ook willen verstrekken maar dan tegen 5%. Dan heb je een zakelijke lening (want bank had deze ook willen verstrekken) met een onzakelijke rente (want tegen een ander %). Moeder wordt belast tegen 5%. De dochter wordt door de moeder bevoordeeld voor 4%, van een emissie is geen sprake, ze zijn zich hiervan bewust en een ander had meer rente gevraagd. Dan is deze 4% een informele kapitaalstorting.
   - Een OR-lening is dus <u>altijd</u> een informele kapitaalstorting

Afwaarderingsverlies op deze types leningen is aftrekbaar.

Tegenover de OR-lening staat de ODR-lening. Dit is een onzakelijke lening, want hier is geen derde te vinden die een lening had willen verstrekken tegen 5%.

Uitgaven van vennootschap

Uitgaven = kosten en daarmee gelijkgestelde posten. Als uitgaven in het belang van de BV zijn dan is er sprake van kosten en zijn deze aftrekbaar tenzij een aftrekbeperking van toepassing is. Onttrekkingen = als deze zijn geschied in het belang van de aandeelhouder dan is het een onttrekking, deze zijn niet aftrekbaar. Bijv: dividenduitkering.

Kosten en daarmee gelijkgestelde posten

Definitie kosten: uitgaven die zijn gedaan in het belang van de onderneming (art. 8, lid 1, Wet VPB en 3.8 Wet IB)
Artikel 9-aftrekposten: oprichtingskosten, kosten van wijziging van het kapitaal. Er kan twijfel zijn in wiens belang deze uitgave geschied maar uitgaven die worden genoemd in
art. 9 zijn <u>altijd</u> aftrekbaar.

Aftrekbeperking

Uitgaven
Toch is er sprake van een uitgave gedaan in het belang van de BV, maar omdat de wet daar een beperking aan geeft kunnen deze kosten niet worden afgetrokken.
Aftrekbeperkingen kosten:

- rentekosten (art. 10, 10a, 10b en 15b, Wet VPB 1969)
- aan- en verkoopkosten deelnemingen (art. 13, lid 1, Wet VPB 1969)

Onttrekkingen
Niet aftrekbaar:

- Winstuitdelingen (art. 10, lid 1, onderdeel a, Wet VPB 1969), meest voorkomende onttrekking.
- Vennootschapsbelasting (art. 10, lid 1, onderdeel e en f, Wet VPB 1969)

Winstuitdeling

Dividenduitkering; je moet altijd kijken wie er bevoordeeld wordt.

- Vorm van een onttrekking (art. 10, lid 1, onderdeel a, Wet VPB 1969)
- Openlijk of vermomd dividend.
  - Openlijk = dividend dat is vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders.
  - Vermomd/verkapt = tegenhanger van de informele kapitaalstorting.
- Kenmerken van vermomd/verkapt dividend
  - toekenning uit winst (commerciële winst)
  - ter bevoordeling van aandeelhouders
  - bewustheid bij vennootschap en aandeelhouder
  - In de vermogenssfeer of kosten/batensfeer

  → Dus de tegenhanger van informeel kapitaal

Voorbeeld verkapt dividend: Dochter verkoopt een machine voor de boekwaarde van 50 aan moeder terwijl WEV 200 is. Er is hier sprake van vermomd/verkapt dividend.
De dividenduitkering is 150. Deze is niet aftrekbaar bij de dochter en is niet belast bij de moeder die het ontvangt want de deelnemerschapsvrijstelling (want moeder heeft alle aandelen in de dochter) geldt. Moeder betaalt 50 voor machine maar mag activeren op balans tegen een marktwaarde van 200. De feitelijke winst van dochter: 0. Boekwinst: 150, want onder zakelijke omstandigheden had ze 200 gevraagd.

D leent aan M en bedingt 1.000 rente. De zakelijke rente die zij aan een derde had gevraagd is 5.000. Vermomde dividenduitkering van 4.000. Deze is niet aftrekbaar bij de dochter en onbelast bij de moeder. Dochter ontvangt maar 1000 rente maar wordt toch belast voor 5000 euro aan rente.

Renteaftrekbeperkingen

Wel een uitgave ten behoeve van de BV, maar niet aftrekbaar.

- Art. 10a Wet VPB 1969

→ Ziet op individuele geldleningen + alleen leningen verstrekt door verbonden lichaam
.

Als een belastingplichtige leent van een verbonden lichaam (moeder, zuster of dochter van belastingplichtige) en de lening gebruikt voor een (formele of informele) kapitaalstorting in een verbonden lichaam (moeder, dochter of zuster, maar hoeft niet hetzelfde lichaam te zijn als waar je de lening van krijgt), of een (formele of verkapte) dividenduitkering aan een verbonden lichaam of de verwerving van aandelen in een verbonden lichaam (lid 1) dan zijn de rentekosten op die lening bij de belastingplichtige niet aftrekbaar.

Voorbeeld: dochter (belastingplichtige) leent van moeder (verbonden lichaam) en dochter gebruikt de middelen om dividend aan dezelfde moeder uit te keren. De rentekosten van D zijn niet aftrekbaar bij D.

Voorbeeld: M verstrekt lening van 1 miljoen aan D. D gebruikt dat geld voor een open dividend aan M. De geldlening is aangegaan bij een verbonden lichaam om formeel dividend uit te keren aan M. Dan is rente niet aftrekbaar bij D. Ook bij een verkapte dividenduitkering (het verschil tussen verkoopprijs en WEV) is de rente (over de lening) niet aftrekbaar bij de dochter.

- Tegenbewijs (lid 3): zakelijke rente dan toch wel weer aftrekbaar
  - Als de lening én rechtshandeling zakelijk zijn (zakelijk gemotiveerde lening én rechtshandeling) dan aftrekbaar (komt niet op tentamen).
  - Voldoende compenserende heffing. 10% in principe belast bij crediteur. De rente bij de crediteur wordt belast tegen tarief van 10%. VPB in NL is 19%, dus als de moeder in NL zit dan heb je hier in principe altijd aan voldaan. Maar zit de moeder in het buitenland met een laag tarief dan is hier niet aan voldaan en slaagt de belastingplichtige dus niet in het compenserende heffingsbewijs. Dus in NL slaagt dit bewijs sneller dan wanneer de crediteur in buitenland zit.
    - Van belang is dat de rente bij de moeder belast moet worden. Als de rente wegvalt door verliescompensatie dan wordt er feitelijk niet over geheven en slaag je dus niet in het bewijs, dus is het niet aftrekbaar bij de dochter.
- Art. 10b Wet VPB 1969 (komt niet op tentamen)
  - Onzakelijk laagrentende leningen (rente is minstens 30% lager dan de marktrente) tussen gelieerde lichamen met een onbepaalde looptijd of een looptijd van meer dan 10 jaar
  - Geen renteaftrek
  - Uitzondering: een vaste looptijd korter dan 10 jaar

  Voorbeeld: M leent geld uit aan D. Rente = 1.000. Zakelijke rente = 5.000. Looptijd 20 jaar.

- Art. 15b, Wet VPB 1969 (earningsstripping)
  Generieke rente-aftrekbeperking. Dus niet naar individuele geldlening, maar je kijkt naar het totaal aan geldleningen. Het is niet van belang van wie je hebt geleend, is ook van toepassing als je alleen maar leent van lichamen die niet aan jou verbonden zijn (zie hier verschil met art. 10a Wet VPB).
  Let op: het gaat hier enkel om geldleningen.
    - Saldo aan renten van een jaar komt niet in aftrek voor zover dat saldo aan rente meer is dan de hoogste van:
      a. 24,5% van de gecorrigeerde winst, of
      b. € 1 mln.
    - Saldo aan renten = positieve verschil tussen rentelasten en rentebaten op geldleningen van een belastingplichtige in een bepaald jaar.
      - 10 miljoen rentekosten en 2 miljoen rentebaten uit hoofde van geldleningen, dan is het saldo aan renten 8 miljoen.
    - Gecorrigeerde winst = EBITDA (winst vóór rente, belasting, afschrijving en waardevermindering).
    - Niet-aftrekbaar saldo aan renten onbeperkt voortwentelbaar naar volgende jaren zodat je het dan alsnog kunt aftrekken.
      - Als je in 2026 5 miljoen niet hebt kunnen aftrekken, dan kun je dat onbeperkt in de tijd voorwentelen. En zou dat dus over 20 jaar nog steeds in aftrek kunnen worden gebracht.

  → Onzakelijk rente corrigeren naar zakelijke verhouding en op deze zakelijke rente pas je vervolgens art. 10a op toe bij de debiteuren.

Onder rentekosten vallen alleen rentekosten die zonder art. 15b VPB aftrekbaar zouden zijn. Als je een lening hebt en art. 10a VPB geeft geen probleem, dan neem je die rentekosten wel mee in het saldo aan renten, mits het een geldlening betreft. Maar als de geldlening is aangegaan bij verbonden lichaam en art. 10a VPB geeft wel probleem dan maken die rentekosten niet alsnog deel uit van saldo aan renten van art. 15b VPB.

Voorbeeld art. 15b VPB
Gecorrigeerde winst: € 20 mln. en saldo aan te betalen rente: € 9 mln. (betaalde rente € 12 mln. en ontvangen rente € 3 mln dus 9 mln.). Het saldo aan renten is aftrekbaar voor 24,5% van € 20 mln. is € 4,9 mln. Dus € 4,9 mln kun je aftrekken. Het saldo aan renten van de belastingplichtige is dus niet aftrekbaar voor € 4,1 mln. in dit jaar. (dit bedrag is wel voortwentelbaar).

Begrip deelneming

Hoofdregel: belang van 5% in het nominaal gestort kapitaal, dan geldt de deelnemingsvrijstelling. Als moeder tenminste 5% van aandelen in dochter bezit, dan heeft de moeder recht op deelnemingsvrijstelling. Geldt alleen voor aandeelhouders die aan de vpb zijn onderworpen (art. 13, lid 2, Wet VPB 1969).

- **Meetrekbelang:** belastingplichtige houdt minder dan 5%, maar verbonden lichaam heeft wel een deelneming: aandelenbelang <5% is ook deelneming (art. 13, lid 5, Wet VPB 1969). Als een met moeder verbonden lichaam een deelneming heeft in dochter (dus 5% of meer), dan heeft moeder het ook, ook al heeft zij zelf maar 4%.
- **Deelnemerschapslening:** deelneming aanwezig; dan valt ook de lening van art. 10, lid 1, onderdeel d, Wet VPB 1969 onder de deelneming (art. 13, lid 4, Wet VPB 1969). Moeder heeft altijd al een belang van 5% in de dochter en dus valt de rente die wordt betaald op schijn-, bp- of deelnemerschapslening onder de deelnemersvrijstelling dus komt dit niet aan de orde.
- **Opties** op 5% of meer van de aandelen. Deelnemingsvrijstelling is ook van toepassing op de opties. De waardemutaties van die opties vallen onder de deelnemingsvrijstelling.

Voordelen uit deelneming

Art. 13, lid 1, Wet VPB 1969: als je recht hebt op deelnemingsvrijstelling dan valt dit eronder:

- Dividenden; deze kunnen alleen positief zijn. Deze blijven onbelast bij de moeder vanwege de deelnemingsvrijstelling
- Waardemutaties +-; positieve waardemutaties blijven onbelast. Waardevermeerdering van aandelen, zonder dat sprake is van een verkoop, onbelast bij moeder.
    - Negatieve waardemutaties <u>niet</u> aftrekbaar bij de moeder.
- Vervreemdingsresultaten +-; positief. Deelneming met winst verkopen dan valt deze in de deelnemingsvrijstelling
    - Verlies niet aftrekbaar

Art. 13 lid 6 wet VPB: earn out recht = alle aandelen in dochter en je verkoopt de aandelen in dochter voor 1 miljoen + 10% winst dochter voor komende 10 jaar. Dan moet je van tevoren schatten hoeveel je denkt binnen te krijgen. Stel, jij schat totaal 1,2 miljoen en later blijkt dat meer of minder te zijn, dan valt dat verschil wat je uiteindelijk meer of minder binnen krijgt onder de deelnemingsvrijstelling. Prijsaanpassingen kun je niet aftrekken.